

🎤 **تۇڭغىش كەزەكتى شىنجاڭ مادەنىيەت - كوركەمونەر فەستىۋالىنا نازار**

جۇڭگو سېمفونىا ورگەستىرى «شىنجاڭ كەشى» كونسەرتىنىڭ تۇڭغىش قوبىلىمىنا دەم بەردى

4 - ايدىڭ 5 - كۈنى سېمفونىالىق مۇزىكا ساۋىى «شىنجاڭ كەشىدەگى» ەر - ايدەل قوس داۋىستى ۱نى «مەن جانە مۇزىكا ۋۇنى».

□ سۈرەتتى انار بۇلت \ شىنجاڭ گازەتلىك ۋەتلىشى تاش بۇك تۇسىرگەن

تۇندىدى» بويىنشا جاساعان سارا تۆند- دىدىسى. ۋسى ۋىسرە ەل نىشىندەگى تاڭداۋلى دىرىجەر، جۇڭگو سېمفونىا ۋىسرەسىنىڭ باس ۋورنىداۋىشىسى، ەل نىشىدەگى تاڭداۋلى ۱نشى، شىنجاڭ نىشىدەگى تاڭداۋلى ۱نشى قاتارلىلار- دى دەم بەرۋىگە ۋىسىنىس ەتتىسى، جۇڭگو سېمفونىا ۋىسرەسى 30 نەشە مۇزىكانتتى شىنجاڭغا بارپ بىرلەسپ

مادەنىيەت - كوركەمونەردىڭ قۇاتى ۋرەلى ونەگە كورسەتسىن

انار بۇلت لەزدىك شولۇى

□ جاڭ بەي

4 - ايدىڭ 1 - كۇنى تۇڭغىش كە- زەكتى شىنجاڭ مادەنىيەت - كوركەمو- نەر فەستىۋالى ۋۇرمىچى قالاسىندا شە- مىلدىنەن اشتى. سوغىى جىلداراداعى شىنجاڭنىڭ ۱۲ نۇرلى تاڭداۋلى مادەنىيەت - كوركەمونەر تۇنىدىلارى جارتى اي ۋا- قىتتا بۇكىل رايونداغى ۱۲ ۇلت بۇقارا- سىنا شوغرلى كورسەتلىدى. ۋسى ادەبىيەت - كوررەمونەر تۇنىدىلارى كورسەتلىەن ۋورن جاعىندا الال - سا- رايپارمەن عانا شەكىتلەمى، كورنىس ۋغىرلەرنە، اۋتوبەكەتتەرگە، الەۋمەتە- تىك اۋماقتارعا جەتكىزىلدى، سونداي- اق ايماق، ۋىلىس، قالالارعا دا جەتكىزد- لىپ، ۱۲ ۇلت خالىقنىڭ شۇاقتى كۇن كۇ- لىدەگەن كوكىتم كۇندەرەندە مادەنىيەت - كوركەمونەر كۇلدەرىنىڭ جۇپار ۋىسىن سەزىنۇنە مۇكىمىدىك جاسايدى. مادەنىيەت - كوركەمونەر — دا- ۋىردىڭ دابىلى. يازىتا 18 - قۇرىلتايىنان بەرى، باس شۇجى شي جىنپىڭنىڭ، پارتيا ۋرتالىق كومىتەتىنىڭ يارمەندى باسشىلىعى مەن ىقالاستى قاقفورلىغىندا، اۋتونومىيالى رايوندىق پارتكوم بۇكىل رايونداغى ۱۲ ۇلت كادرلارى مەن بۇقا- راسىن نىتىماقتاستىرىپ جانە باستاپ، جۇڭگو ارمانىن ېسىر نىيەتپەن ۋورىنداۋ ۇشۇن ەكىپىندەي ىلگەرلەلۇ جولىندا جان تەبىرەنتەر شىنجاڭ داستانىن جازىپ، تىيانشان الابىندا تىنىش تاپا بەر- كەلى، قارىشتاپ دامىعان جاڭا بەنىينى جارىققا شىعاردى. ىق سۇيەسىپ، قول

مال جوسپارىن بىر كەلكى جىكتەپ، كو- مىردىڭ ۋرنىقتى تاسىمالدانۇنىنا شىنايى كەپىلدىك ەتتى.

مەملەكەت تەمر جول تاسىمال قۇا. تىنا ساپكەستىرە قول جەتكىزىپ، قورا- پ تى ۋوزى دايىندايتىن زات اينالمى كاسە- پورنىدارىمەن سەلبەستىكتى كۇشەيتۇ ار- قىلى مەملەكەتتىك ەنەرگىيا توبى

العاشقى قوبىلمىدى قويۇعا جىبەردى. ”سىمفونىالىق مۇزىكانىڭ بەينەلەۋ فورماسى ارقىلى ېىز شىنجاڭنىڭ كوپ ۇلتى مۇزىكا ەلەمەتتىنىڭ ەرەكشەلىگىن جوعارى دەگگەيدە ساۋلەلەندىرىپ، جاڭا داۋىردەگى شىنجاڭنىڭ كۇشتى ۇنىنە ۋاكىلدىك ەتەتىن ساحالىق كور- كەمونەر تۇنىدىسىن تۇلعالادىق“ ، - دەدى شىنجاڭ كوركەمونەر تەاتىرى

سۇراۋعا ەك تىكە، ەك ادال تاسلىمەن جاۋاپ بەردى. اينالىق، «جەلەگىدى اش — شىنجاڭ جاقسى جەر» اتتى كو- لەمىدى مۇزىكا، ېيى، ۋلەڭ، سۇرەت تۇنىدىسىندا سۇيەمىلن ەلەكترواكۇستىيە- كامەن دىبىسقا الۇ سىندى بۇرىنى ۱ئا- سىلدى ۋزگەرتىپ، تۇتاس بارىستا تۇ- گەلدەي ناقتى ۋورنىدا ۋرەكستىرمەن سۇ- يەمەلدەپ، بۇرىن بولپ كورمەگەن قىندىققا ساپىس جارىيالامۇەن، بىرگە، بۇرىن بولپ كورمەگەن كوركەمونەر بىيگىن دە تۇلعالادى؛ ”كوكىتم شۇاعىندا - تۇڭغىش كەزەكتى شىنجاڭ مادەنىيەت - كوركەمونەر فەستىۋالىنداغى جاڭا داۋىر تاڭداۋلى اسەمونەر تۇنىدىلارى كورمەسىندە” تاڭداۋلىلاردىڭ نىشىنەن تاڭداۋلىسىن لىپ، جاڭاشا مانگە تولى كورمە جوسپارلاۋ تۇرۇسىنان داۋىر لەين كورەرمەندەرگە جەتكىزۋگە قۇل- شىندى... خالىقتىڭ رىزا بولعان - بولما- غاندىغىن كوركەمونەردى ساراپتاۋدىڭ ەڭ جوعارى ۋلشەمى، خالىق بۇقاراسە- نىڭ مادەنىيەتتىك تابىس سەزىمىن ۇز- دىكىسىز جوعارىلاتۋدى تالپىنىس نىسانا- سى ەتۇ ۋسى رەتكى مادەنىيەت - كور- كەمونەر سالتاناتىنىڭ خالىقتىڭ مەرەكە- سى رەتىندەگى قۇندىلىق ۇشۇىنى بولپ تابىلادى.

مادەنىيەت - كوركەمونەر سالتانا- تىندا ۱۲ ۇلت بۇقاراسى كورەرەمەن، تو- رەشى بولدى، ۋنىان دا ماڭغزدىسى، بەينەلەۋدىڭ نەگىزگى تۇلعاى، سە- زىنۇدىڭ نەگىزگى كەيپىكەرى بولدى. مەيلى شىنجاڭ خالىقارالىق ۇلكەن بازا- رىندا ۋىناقى ۋماشىراپ بىيلەگەن

شىنجاڭ سەرىكتەستىگى پويەزگە تىپەۋگە ۋىمىداستىرۋدى اناعۇرلم كۇشەيتىپ، تىپەۋ - تاسمالداۋ ونمىدىلىگىن جوعارد- لانتىپ، تەمىر جول، ەالىز، اۋتونومىيل تاسمال جۇيەلەرىن جوعارى ونمىدىلك- پەن ۇشتاستىرىپ، شىنجاڭ نىشىندەگى كومىرمەن قامداۋدى قامتاماسىز ەتۇمەن بىرگە، ”شىنجاڭنىڭ كومىرىن سىرقتا تا-

(باسى 1 - بەتتە) سولتۇستىك شىنجاڭنىڭ، شىعىسى شىنجاڭنىڭ ۱رقايىسى ۋندىرىس اۋ- مانىندا جازدىق ېيىداي ەگۇ برەكس - تىركەس باستالدى. بۇكىل رايوننىڭ جازدىق ېيىداي، بۇرشاق تەكئەستەر، تۇينەك جەمىستىلەر سىياقتى استىق دا- قىلدارى تۇقىمىن ۋسىڭىرۇ ايلىق السى بىلىتىرىى سول تۇستاعىدان تەز بولپ، جەر اۋدانى بىلىتىرىى سول تۇستاعىدان 120 مىڭ مۇ اينالاسىندا مولايدى.

يىىل شىنجاڭ استىق ۋندىرىس قۇاتىن جوعارىلاتۇ ارەكتەتىن جانە ېيىدايدى، جۇگەرىنى ۋتۇيىن ەتكەن استىقتىڭ بىرلىك ۋنىمىن جوعارىلاتۇ ىنجەنەرىياسن اتقارادى. تۇتاس جىلدا استىق ەگلەتىن جەر اۋدانىن 4 مىللىون 800 مىڭ مۇ ارتتىرۇدى جوسپارلاپ، ۋنىم مولشەرىن 20 مىللىون تونۇنعا چەتكىزۋگە كۇش سالادى. ۱۲ دارەجە- لى اۋىل شارۋاشلىعى، اۋىل - قىستاق تاراۋلارى جەر جىرتىپ، تۇقىم سەبەتىن جەر اۋدانىن، قايتالاي ەگلەتىن جەر اۋ- دانىن ارتتىرۇ، ەگىس قۇرىلمىن رەتتەۋ سىياقتى تاسىلەر ارقىلى استىق ەگلەتىن جەر اۋدانىن كەڭەيتىپ، ”استىق القاىتا- رىن قورعاپ، ەگىستىك جەر بايلىغىنان

(باسى 1 - بەتتە)

ۋرىك گۇلىن تاماشالالاۋعا شاقىرۇ ساياحاتىشلارلدى نۇرپانغا باۋراپ عانا قويماي، ەگىنىشلەرگە دە پايدا الا كەلدى. تۇرپاننىڭ ۋرىك گۇلى ادەتتە 3 - ايدىڭ ۋرتالىرىندا شەشەك اتىپ، 5 - ايدىڭ ۋر- تالىرىندا جەمىسى پىسىپ، بازارعا سالىنا- دى، شىنجاڭنىڭ باسقا جەرلەرىنەن 1۵ — 20 كۇن بۇرىن بولادى. ۋسلايشا تۇرپاد- نىڭ ەرتە پىساتىن ۋرىكى جىل ساين سا- ياحاتىشلار مەن ساۋداگەرلەر ۇناتاندىن ۋونمىدى ۋنىمگە اينالدى.

”ېىزىدىڭ ۋۇيدىڭ ۋرىك اعاشى ەندى عانا گۇل اشا باستاعاندا - اق ساتىپ الۇشىلار تاپسىرىس بەردى، بۇيىرتۇ اقشاسىن دا بەرىپ قويدى“. تۇرپان قالامى گاۋچاڭ رايونى يار قالاشە- ەى چىجاڭ قىستاعىنىڭ تۇرۇغىنى ابلەت نىازدىك قولىنداغى ۇساق اق ۋرىككە بەرىلە گەن تاپسىرىس ۋنىڭ كوڭلىن ۋرنىقتىردى. سونىمەن بىرگە نۇرپان قالامى ”شىنجاڭنىڭ ېىرىنىشى كوكىتمى“ باسە- دىغىن تولقى ساۋلەلەندىرىپ، سارا ۇلگى كورسەتۇ بازاراسىن تۇلعالاۋدى تۇتقا جوعارىلاتۇ، ساپاسىن قۇزاستىرۇ، سۇنق تىزبەكتە تاسىمالداۋ سىياقتى شارالاردان پايدالانۇ ارقىلى ەرەكشە جەمىس ۋرىمانى ۋندىرىسىن باسقارۇ دەڭگەين ۇزدىكىسىز جوعارىلانتىپ، جەمىس - جىدەكنىڭ ساپالى، ۋتىپىدى باغادا بولۇن جۇزەگە اسردى.

ۇكىمەت قىزمەتىنەن باياندامادا ”اۋىل - قىستاقتاغى ەرەكشە كاسىپ سالالارىن دامىتىپ، شارۋالاردىڭ كىرىسە- تى ارتتىرىپ بايۇ جولىن كەڭەيتۇ“ كە- رەتىنىكى العا قوبىلدى. تۇرپان قالامى مەملەكەتتىك ەكى ۋماجىلىستىڭ رۇخىن نىشكەرىلەي تىپاقتاندىرىپ، اۋىل شارۋا- شلىغىن كۇشەيتۇگە، اۋىل - قىستاقتى كو- رىكتەندىرۇگە، شارۋالاردى بايىتۇعا تا- باندى بولپ، اۋىل شارۋاشلىغىنداغى ەگىنىشلىك قۇرىلمىىن ۇزدىكىسىز رەتتەپ، كەمەلدەندىرىپ، ەرتە پىساتىن ۋرىك جا- عىندا كۇش شىعارىپ عانا قويماي، جۇ- زىم، قارىبىز، تىتۇن جەمىسى، شىلان سىياقتى ەرەكشە كاسىپ سالالارىن دا كورنەكتى دامىتىپ، ەرەكشە جەمىس ۋر- مانى كاسىبىن ەكولوگىيالىق سەيىل - سەرۋەن ساياحاتىمەن ۇشتاستىرىپ، ەرەكشە، باسەمدىققا يە كاسىپ سالالارىن زوراپىتىپ، جاسىل، نومەن كومىر قىشقىل گازدى، اينالىمالى بولۇ سىندى جوعارى ساپالى دامۇدىڭ جاڭا جولىنا ۋتۇستى.

ۋجۇزمىدى مول ۋندىرۇمەن اتناعى شىققان بولپلىق ۋغىرىندە ”ۋجۇزم +“ كاسىپ سالاسىن دامىتۇ تورتكىل تىزبەگى قالىپتاسۇدا، ۋجۇزم كاسىپ سالامى ەگۇمەن عانا شەكتەلۇدەن اشىتۇ، سايا- جات سىياقتى سالالارعا قاراي كوپ تۇيىنە- دە كوركەيىپ، جەرگىلىكتى شارۋالاردىڭ جىلدىق كىرىسىنىڭ ۇشتەن ېبرىى سايا-

علمىي، ۋيلەسەمدى پايدالانۇ“ ستراتەگىيا- سىن اتقارۇ ارقىلى استىقتىڭ بىرلىك ۋونىمىن جوعارىلانتىپ، استىقتىڭ ۋندىد- رىس قۇاتىن جوعارىلاتۇ كەڭىستىگىن ۋنان ارى كەڭەيتىپ، بۇكىل مەملەكەتە- نىڭ استىق حاۋىپسىزدىگى ۋشۇن بار كۇشپەن ۇلەس قوسادى.

ۇسۇعا قاراغاندا، اۋتونومىيالى را- يوندىق اۋىل شارۋاشلىعى، اۋىل - قىستاق مەڭگەرەمەسى جاقىنىدا 4 قىزمەت گرۇپپاسىن قۇرىپ، بۇكىل شىنجاڭنىڭ جەر - جەرىنە جىبە- رىپ، كوكىتم ماۋسىمىنداغى اۋىل شارۋاشلىعى ۋندىرىسىنە قىزمەت ۋتەۋ، جەتەكشىلىك ەتۇ قىزمەتىن ۋرىستەتىپ، جوعارى ۋلشەمدى ەگىنچاي قۇرىلىسىن كۇشەيتۇدى قۇزاپ جەتەكشىلىك ەتىپ، جەر - جەردىڭ كوكىتمىگى ەگىسى، ەگىس دايىندىعى، كوكىتمەدە ەگىس اتىزىن باسقارۇ قىزمەتتەرىنە جەتەكشىلىك ەتىپ، كوكىتمىگى اۋىل شارۋاشە- لىق ۋندىرىسىنە نىقبال ەتەتىن نە- گىزگى قىيىنشىلىقتار مەن ماسەلە- لەردى ساپكەستىرە شەشىپ، تۇتاس جىلداغى اۋىل شارۋاشىلە- ىنىدا تاغى دا مول ۋنىم الۇعا نەگىز قالايدى ەكەن.

حات كاسىبىنەن كەلەتىن بولدى.

”جۇزم — تۇرپاننىڭ تىرەكتى كاسىپ سالامى، سونداي - اق كورنىس ۋوڭىرى قۇرىلىسىن دامىتۇدا ايرىقشا ەسە- كەرەتىن فاكتورىمىز“. شىنجاڭ مادەنىيەت - ساياحات سىتىرىن دامىتۇ جارنا شەكتى سەرىكتەستىگى تۇرپان بولەگىنىڭ ۋرىنبا- سار باس دىرەكتورى، بولپلىق كورنىس ۋوڭىرىنىڭ جاۋاپتىسى جاڭ مېڭمېڭ بلاي دەپ تانىستىردى؛ سەرىكتەستىكە مىز ەرىكىسىز ەلكىتەرەتىن اۋىل - قىستاق كورنىسى مەن ۋزگەشە سالت - ۋداستۇر مادەنىيەتتە سۇيەنىپ، ۋجۇزم مادەنىيەت - ساياحاتىن كورۇ قىمىلدارىن تۇلعالاپ، كورنىس ارقىلى ساياحاتتى جەتەكتەپ، ساياحات ارقىلى اۋىل شارۋاشلىغىن گۇل- دەندىرىپ، بولپلىقتى تۇرپاننىڭ اۋىل شارۋاشلىغىن تاماشالايتىن، ساياحاتتاي ېجۇرپ دەمالاتىن، كۇتىنىپ جاتاتىن سا- ياحاتتاغى كوزەۋلى جەرگە اينالدىرىپ، جەرگىلىكتى ۋرىنىنىڭ اۋىل - قىستاقتى كۇلدەندىرۇدى جەبەۋىنە بەرىك نەگىز قالادى. ”الداغى دامۇ بارىسىندا بولپلىق كورنىس ۋوڭىرى ساياحاتنىڭ اۋىل شار- ۋاشلىعى، بەيزاتتىق مادەنىي مۇرا، شاراپ قورجاسى سىياقتى كاسىپ سالالارىمەن نىشكەرىلەي توعىسىپ، دامۇنىن ۇزدىكىسىز ىلگەرىلەتىپ، ەرەكشە كاسىپ سالالارى ارقىلى خالىقتى بايتاتىن ’باىلداي ەتاتتى‘ كاسىپ سالاسىن تۇلعالايدى“ ، - دەدى جاڭ مېڭمېڭ.

تۇرپان قالالىق پارتكومنىڭ ۋرىنبا- سار باس خاتشىسى، تۇرپان قالالىق اۋىل شارۋاشلىعى، اۋىل - قىستاق مەكەمەسى پارتىيا باسشىلىق گرۇپپاسىنىڭ شۇجىسى ليۇ يۇنىۋىڭنىڭ قاراۋىنىشا، اۋىل شارۋاشە- لىغىنىداغى ۇلكەن قالا مەنپەئەلەتىن تۇرپاد- دا اۋىل - قىستاق جان سانىنىڭ ارا سالىبا- ەى نەداۋىر زور، ۋسوز جوق، ”قاۋىن - قارىبىز بەن جەمىس - جىدەكنىڭ حوش ۋمىسى اڭقىپ تۇرۇ“ سىندى ايقىن ۋزگە- شلىكتى شىن مانىندە ويداعىداي پايدالا- نىپ، ويداعىداي ساۋلەلەندىرىپ، باستاما- شىلاردى كۇشەيتىپ، تىزبەكتى تولىقتاپ، كاسىپ كۇيىن كۇلدەندىرىپ، ايكىلى ماركا قالىپتاستىرىپ، ”جەرگىلىكتى ەرەك- شە ۋنىم“ جۇمىستارىن ويداعىداي تىندىد- رىپ، اۋىل شارۋاشلىغىنىڭ ساپاسى مەن باسەكەلىك قۇاتىن جوعارىلاتقاندا عانا، ەكونومىكانىڭ جوعارى ساپالى دامۇنىنىڭ نەگىزىن بەكەمدەۋگە بولادى. ”يىىل ېىز ’اۋىل شارۋاشلىعى ارقىلى قالانى ۋرنىقتىرۇ‘ ، ’مادەنىيەت - ساياحات ارقىلى قالانى كۇلدەندىرۇ“ ستراتەگياسىن نىشكە- رىلەيى اتقارىپ، ۋسىزىزامانداغىن اۋىل شارۋاشلىغى قۇاتىنى قالاسىن قۇرۇدى جە- دەلدەتىپ، مادەنىيەت پەن ساياحاتتى تو- ەستىرۇدىڭ كاسىپ سالانغان، بازارلاذ- ەان دامۇىن كۇش سالا لىگەرلەتتىپ، تۇرپان ەكونومىكاسىنىڭ جوعارى ساپالى دامۇىنا جاڭا قوزعاۋشى قۇات ۇستەيىمز“ . - دەدى ليۇ يۇنىۋىڭ.